

11 SİNİF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

ŞÖRÜ MODÜLÜ

- › Cumhuriyet Dönemi Romanı
- › Dünya Edebiyatında Roman
- › Anlatım Bozuklukları

1. Ağanın iplikhaneye geldiği haberi her zaman çabucak yayıldığından, birer köşede çene çalan, gazoz, çay, kahve içmeye sığışan, kızlarla dalga geçen usta veya usta muavinlerine haberler uçardı. Gene öyle oldu. İplikhanenin koca göbekli, zampara ustası atölyenin arka kapısından usulcacık girdi, arka makinelerden birinde sözde tamire başladı. Ağaysa banko işçileriyle konuşuyordu. Babasının patlak yenli, sarı postallarını incecik ayaklarına geçirmiş, on iki yaşlarında bir bankocuya:

- Ee... dedi. Memnun musun İtalyan'ın düzeninden? İri kulaklı, yamyassı başını iki yana sallayan oğlan:
 - Bırak be ağa, dedi. Nereden çıkardın başımıza bu gavuru?
 - Niye lan?
 - Niyesi var mı be ağa? Böyle iplik olur mu? Kop ha kop!
 - Ee... Herif mühendis, gavur! Senden, benden iyi ağnar tabii.
- Gene boydan boya kopan iplikleri yapıştırmaya çalışan oğlan:
- Onun gavurluğunu da mühendisliğini de... diye sövdü.
- Ağanın yanı başında beliriveren koca göbekli usta:
- Bütün ameleye şikâyetçi, dedi. Millet kan ağlıyor. Hele dokumhane...

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Orhan Kemal'in bir romanından alınmış olabilir.
- B) Modernizmin etkileri belirgindir.
- C) Deyime yer verilmiştir.
- D) Betimleyici sözcükler kullanılmıştır.
- E) Kaba sayılabilecek ifadeler vardır.

2. I. Ahmet Hamdi Tanpınar
II. Fakir Baykurt
III. Kemal Tahir

Yukarıdakilerden hangileri bireyin iç dünyasını ele alan roman yazarlarından biridir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

3. Oğuz Atay, yazdığı bu romanla TRT Roman Ödülü'nü kazanmıştır. Berna Moran bu romanı hem söyledikleri hem de söyleyiş biçimi açısından edebiyat dünyasındaki bir başkaldırı romanı olarak nitelendirir. Roman Türk edebiyatında çağdaş dünya edebiyatı ile boy ölçüşebilecek bir eser olarak görülür.

Bu parçada söz edilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Tutunamayanlar*
- B) *Kürk Mantolu Madonna*
- C) *Kuyucaklı Yusuf*
- D) *Yaban*
- E) *Yalnızız*

4. I. Doğuşunda I. Dünya Savaşı ve 20. yy. daki bilimsel gelişmeler etkili olmuştur.
II. Hümanizm ve demokrasi temelinde yükselmiştir.
III. Romanlar "dün-bugün-yarın"dan oluşan zaman zincirine bağlı kalınarak kaleme alınmıştır.

Modernizmle ilgili yukarıdaki açıklamalardan hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

5. Toplumcu gerçekçi anlayışı benimseyen bir yazar aşağıdaki romanlardan hangisini yazmış olamaz?

- A) *Gurbet Kuşları*
- B) *Kuyucaklı Yusuf*
- C) *Yer Demir Gök Bakır*
- D) *Yalnızız*
- E) *Çıkrıklar Durunca*

6. Asıl adı, Kemal Sadık Göğceli'dir. Edebiyat yaşamına şiirle başlamış, daha sonra öykü ve roman türüne yönelmiştir. Eserlerinde köylülerin yaşadığı sorunları ve köylülerin yaşamlarını güçlü bir sesle dile getirmiştir. *İnce Memed*, *Ölmez Otu*, *Dağın Öte Yüzü* adlı romanları vardır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aziz Nesin
B) Kemal Tahir
C) Orhan Kemal
D) Sabahattin Ali
E) Yaşar Kemal

7. Bazı yazarlarımız, 1960'tan itibaren modernizmden beslenmiş ve farklı anlatım biçimleriyle postmodern romanlar yazmışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamada söz edilen romancılarımızdan biri değildir?

- A) Pınar Kür
B) Nazlı Eray
C) Ferit Edgü
D) Oğuz Atay
E) Kemal Tahir

8. Romana toplumcu gerçekçi bir anlayış hâkimdir. Eser, önce gazetede basılmış, ardından ise kitap hâlinde yayımlanmıştır. Tiyatroya da uyarlanan bu romandaki olaylar, II. Dünya Savaşı sırasında Adana'da geçmektedir. Roman kahramanı, bekçilik yaparken titizliği nedeniyle mahalleli tarafından şikâyet edilir. Bunun üzerine bekçiliği bırakıp fabrikada çalışmaya başlar.

Bu parçada söz edilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Murtaza*
B) *Cemile*
C) *Eskici ve Oğulları*
D) *Hanımın Çiftliği*
E) *Gurbet Kuşları*

9. Aşağıda verilen Cumhuriyet Dönemi yazarlarından hangisi eserlerini farklı bir anlayışla yazmıştır?

- A) Peyami Safa
B) Tarık Buğra
C) Samiha Ayverdi
D) Ahmet Hamdi Tanpınar
E) Adalet Ağaoğlu

10. Toplumcu gerçekçi edebiyatın önemli temsilcilerinden biridir. Hikâye ve romanlarıyla tanınmıştır. Eserlerinde daha çok Çukurova'yı anlatmıştır. Çukurova'daki işçilerin geçim sıkıntıları ve yaşadıkları güçlükler eserlerinin konusunu oluşturmuştur. "Kanlı Topraklar" ve "Baba Evi" romanlarından bazılarıdır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşar Kemal
B) Orhan Kemal
C) Kemal Tahir
D) Fakir Baykurt
E) Sabahattin Ali

11. Türk edebiyatında modernist romanın en önemli temsilcilerinden biridir. 1970'li yıllarda farklı biçim, teknik ve içerikte romanlar yazmıştır. "Bir Bilim Adamının Romanı" ve "Tehlikeli Oyunlar" adlı romanları vardır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarık Buğra
B) Yusuf Atılgan
C) Adalet Ağaoğlu
D) Oğuz Atay
E) Ferit Edgü

12. Aşağıdaki roman-yazar eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) *Devlet Ana* - Kemal Tahir
B) *Yılanların Öcü* - Fakir Baykurt
C) *Yorgun Savaşçı* - Orhan Kemal
D) *Küçük Ağa* - Tarık Buğra
E) *Bir Bilim Adamının Romanı* - Oğuz Atay

1. Bizim hanım öyle şeylerden hoşlanmaz, dedi. Ona kaç kez biraz jimnastik yapması söylendi ama odasına kapanıp kitap okumayı tercih ediyor. Ben de öyleyimdir, dedi Leon. Akşam rüzgâr pencereye vurur, lamba yanarken ateşin başına oturup bir kitap açmaktan daha tatlı ne var ki? Emma, iri iri, kara gözlerini ona dikerek

– Değil mi, dedi.

Leon devam ediyordu:

– İnsan bir şey düşünmez, saatler akıp geçer. Hiç kılmıdamaksızın görür gibi olduğunuz ülkelerde dolaşırsınız, düşünceleriniz hayalle sarmaş dolaş olarak ayrıntılar içinde oynar yahut serüvenlerin çevresini izler, şahıslara karışır, onların elbisesi altında kendi kalbiniz çarpıyor sanırsınız.

Emma:

– Onu ben de hissettim, dedi.

– Bunun içindir ki ben bilhassa şairleri severim. Şiiri kalbe nesirden daha yakın buluyorum.

Bu parçayla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Diyalog tekniğinden yararlanılmıştır.
- B) Anlatıcı üçüncü kişidir.
- C) İç konuşmaya yer verilmiştir.
- D) Betimleyici sözcükler kullanılmıştır.
- E) Bir romandan alınmış olabilir.

2. Aşağıdaki yazar-roman eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Balzac - *Vadideki Zambak*
- B) Flaubert - *Madam Bovary*
- C) Stendhal - *Kırmızı ve Siyah*
- D) Charles Dickens - *İki Şehrin Hikâyesi*
- E) Ernest Hemingway - *Fareler ve İnsanlar*

3. Amerikan edebiyatının önemli romancılarından biridir. Kısa cümleleri ustaca kullanmıştır. Yaşam mücadelesi veren insanları, doğayı ve savaşın yıkımlarını anlatmıştır. Plutzer ve Nobel Edebiyat Ödülü'nü almıştır. *İhtiyar Adam ve Deniz*, *Çanlar Kimin İçin Çalıyor*, *Ya Hep Ya Hiç* romanlarından bazılarıdır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Victor Hugo
- B) Ernest Hemingway
- C) Flaubert
- D) Stendhal
- E) Tolstoy

4. I. *Notre Dame'in Kamburu*
II. *Vadideki Zambak*
III. *Madem Bovary*

Yukarıda numaralanmış eserlerden hangileri Victor Hugo'nun romanlarındandır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

5. I. *Savaş ve Barış*
II. *Anna Karenina*
III. *Babalar ve Oğullar*

Bu eserlerden hangileri Turgenyev'in romanlarındandır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

6. I. *Karamazov Kardeşler*

II. *Kırmızı ve Siyah*

III. *Oliver Twist*

Yukarıda verilen eserlerden hangileri Dostoyevski'ye aittir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

7. "1984" adlı romanın yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) John Steinbeck
B) George Orwell
C) Ernest Hemingway
D) Harper Lee
E) Heinrich Böll

8. I. *Fareler ve İnsanlar* - John Steinbeck

II. *Gazap Üzümleri* - George Orwell

III. *Hayvan Çiftliği* - Ernest Hemingway

Yukarıdaki roman-yazar eşleştirmelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

9. En önemli eseri, 1939'da yazdığı "Gazap Üzümleri" adlı romanıdır. Bu romanıyla Plutze Ödülü'nü almıştır. Yazar bu romanında tüm dünyayı etkileyen "Büyük Buhan" döneminde tarımın kapitalistleşmesi ve krizler yüzünden sefalet çeken işçileri konu edinmiştir.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) John Steinbeck
B) George Orwell
C) Ernest Hemingway
D) Harper Lee
E) Heinrich Böll

10. 20. yüzyılın en önemli eserlerinden biri olan "Silahlara Veda" romanının yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Albert Camus
B) Jean Paul Satre
C) John Steinbeck
D) Ernest Hemingway
E) Thomas Mann

11. I. *Gün Olur Asra Bedel*

II. *Beyaz Gemi*

III. *Küçük Ağa*

Yukarıda numaralanmış romanlardan hangileri Cengiz Aytmatov'a aittir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

12. Akşam evine dönerken Charles, kızın bütün cümlelerini birer birer düşünüp olduğu gibi hatırlamaya, manalarını tamamlamaya çalıştı; Emma'nın kendisi ile tanışmadan önce geçirdiği günler hakkında bir fikir edinmek, hayatının o kısmını zihnen kavramak istiyordu. Fakat onu, ilk gördüğü günkü veya demince ayrıldıkları zamanki hâlden başka bir hâlde göz önüne getirmeye bir türlü muvaffak olamadı. Sonra kızın evlenince ne olacağını, kime varacağını düşündü. İçini çekti. Rouault Baba çok zengin, kızı da pek güzeldi! Fakat Emma'nın yüzü hep gözlerinin önüne geliyor ve kulaklarının içinde, bir topaç homurtusu gibi yeknesak bir şey uğuldayarak: "Ya sen evlensen! Ya sen evlensen!" deyip duruyordu. Gece uyuyamadı, boğazı sıkılıyor gibiydi, susamıştı, yatağından kalkıp yüzünü yıkadığı güğümde su içti, gök baştan başa yıldızlarla kaplıydı.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hâkim anlatıcının bakış açısıyla oluşturulmuştur.
B) İkileme ve deyimlerden yararlanılmıştır.
C) Ekonomik koşulların çatışma doğurduğu anlaşılmaktadır.
D) Zaman ögesine yer verilmiştir.
E) Kahramanın iç dünyasına değinilmiştir.

1. I. Sözlerine hemen inanacağımı düşünüyorsun ama yanılıyorsun.
II. Yazdıklarını ben de ilgiyle takip ediyordum ve beğeniyordum.
III. Düşüncesiz tavırları ondan soğumamıza neden oldu.
IV. Sözleriyle herkesi kendine düşman ettiğinin farkında mısın?

Bu cümlelerin hangilerinde zamir eksikliğinden kaynaklanan anlam belirsizliği vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Doktorlar bazı deneyler sonunda hastalık yapan virüslerin aşısını buldu.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözcüğün yanlış anlamda kullanımı
B) Gereksiz sözcük kullanımı
C) Sözün yanlış yerde kullanımı
D) Anlamca çelişen sözcüklerin kullanımı
E) Ekin gereksiz kullanımı

3. I. Sokaklarda yaşayan insanların hâlini gördükçe içim parçalanıyor gerçekten.
II. Yıllardır aradığım kitabı sahafta görünce içim geçti ama onu alacak param yoktu.
III. İçim içime sığmıyor bugün, çocuklar gibi koşup oynamak istiyordum kirlilerde.
IV. Beklentilerimizin fazlasıyla karşılanacağı, içime doğmuştu inan ki.
V. Bakmayın siz yüzümün güldüğüne, kaç aydır içim kan ağlıyor benim.

Bu cümlelerin hangisinde deyim anlama uygun kullanılmamasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) 1984'te kreş yıllarımda çok uslu idim. (II) Sabah bir koltuğun üzerine bırakırlar, akşam gelip beni oradan alırlardı. (III) Hiçbir oyuncağımı kırmadım, zil çalıp kaçmadım, Ayşegüllerimi yırtmadım; utanılacak kadar normaldim. (IV) Her pazar banyo yıkanma günüydü. (V) Koca odun parçalarıyla zor yanan kazanların kaynar sularında, tuğla büyüklüğünde yeşil sabunları köpürte köpürte yıkanmıştım.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Kısa sürede böyle sıkı arkadaş olmamıza, birbirimizle yüz göz olmamıza ben de inanmıyorum.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gereksiz bağlaç kullanımı
B) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı
C) Yanlış anlamda sözcük kullanımı
D) Anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanımı
E) Deyimin yanlış kullanımı

6. (I) Mahmut Bey, görevleri, çalışmaları ve yetki sorumluluklarıyla ilgili şunları söyledi: (II) Genciz ve çevremizdeki sorunlara duyarlıyız. (III) Her gün bize ayrılan odada toplantı yapıp çevremizdeki sorunları nasıl çözebileceğimizi konuşuyoruz. (IV) Bunları konuşurken de halkımızın görüşlerini önceliyoruz. (V) Onların aramızda olduğunun bilincindeyiz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Kapalı mekânlarda sigara içme yasağına herkes uymak zorundadır.
- B) Dışarı çıkmak, dışarıda biraz gezip zihnini boşaltmak istiyordu.
- C) İş yerinde ne ben kimsenin işine karışırım ne de bir başkası benim işime karışır.
- D) Başarısı yüksek bireylerin hepsi de düzenli çalıştıklarını söyledi.
- E) Kilosu çok zayıf gençlerde bile rejim yapma hastalığı yaygınlaştı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözün yanlış yerde kullanılmasından kaynaklanan bir anlam belirsizliği vardır?

- A) Onun çok sağlam karakterli bir insan olduğunu biliyordum.
- B) İsteddiğin başarıyı sonunda elde edeceğini biliyordu.
- C) Her zaman çevreyi kirletenleri uyarmaya devam edeceğim.
- D) Kamp dönüşlerinde evde bir bayram havası yaşıyordu.
- E) İnanmadığın bir zafere ulaşmanın olanaksız olduğunu biliyorsun.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sözcüğün yanlış anlamda kullanılmasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Her işin bir zorluğu vardır, önemli olan buna katlanmaktır.
- B) Yeteri kadar paramız olmadığı için daha iyi bir ev tutamamıştık.
- C) Dergi ve gazetelerde birçok sözcüğün yazılımında hata yapılıyor.
- D) Bu dilekçenin altına imzanızı atmazsanız hiçbir geçerliliği olmaz ki.
- E) Saatin çok geç olduğunu fark etmiştim fakat iş işten geçmişti.

10. (I) Asık suratlı insanlardan hoşlanırsınız, desem bana gülersiniz. (II) Güler yüze ve gülmeye dair olan bu konuşmayı asık suratla dinlemenizi istemem tabii. (III) Konuşurken veya söze başladığınız sırada karşınızdakinin kaşlarını çatıldığını, asık bir suratla sizi dinlediğini görseniz konuşma hevesiniz kırılır. (IV) Lafı kısa kesip bu tatsız sohbeti bir an önce bölmeye bakarsınız. (V) Bir de karşınızdakinin sizi güler yüzle dinlediğini hatta araya biraz da tatlı söz karıştırarak sohbete renk verdiğini görseniz konuştukça konuşacağınız gelir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sözcüğün anlamına uygun kullanılmamasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Alternatif terapilerden en farklısı "aura-soma" yöntemidir. (II) Bu terapi yönteminin en belirgin özelliği yüz sekiz renkli sıvıdan oluşması. (III) Parfümü andıran her bir şişe, iki ayrı rengi barındırıyor ancak renklerden her birinin şişenin üzerinde kodu bulunuyor. (IV) Şişelerin içindeki renkli sıvılar bitki, mineral, kristal ve değerli taşların karışımından elde ediliyor. (V) Elde edilen bu renkli sıvıların, hastanın vücudundaki harmoniyi düzenlemesi bekleniyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Bana "Yaşlandın sen artık, ihtiyarlayarak kocadın, yarım saat dolaşsan hemen yoruluveriyorsun, dizlerin tutmuyor; bir de gezme sözü mü edeceksin?" diyeceksiniz. Haklısınız. Evet, yürüyemiyorum artık. Ama yaşlandım diye benim gezme hayalleri kurmamı da yasaklayacak değilsiniz ya!

Bu parçada aşağıdaki anlatım bozukluklarından hangisi vardır?

- A) Gereksiz sözcük kullanılması
- B) Anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanılması
- C) Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması
- D) İyelik ekinin gereksiz kullanılması
- E) Mantıksal tutarsızlık

1. Bu işte sizin de parmağınızın olduğundan galiba hiç kim-
senin en ufak bir şüphesinin olmadığından eminim.

**Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıda-
kilerden hangisidir?**

- A) Deyim yanlışlığı
- B) Sözcüğün anlamca yanlış kullanımı
- C) Sözcüğün gereksiz kullanımı
- D) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı
- E) Anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanımı

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozuk-
luğu vardır?

- A) Sigara dumanının insan sağlığına verdiği etkiler araş-
tırılıyor.
- B) Yarım saat içinde oteli bir hastane hâline getirmişti.
- C) Türk edebiyatının seçkin hikâyeleri bir araya getirile-
rek yayımlandı.
- D) Aralarında yurt çapında ün yapmış bilim insanları vardı.
- E) Yaşlı ressam, genç kadının portresini üç günde ta-
mamladı.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozuk-
luğu vardır?

- A) Sizi çok özleyeceğiz ve sizin yokluğunuzu çok araya-
cağız, dediler.
- B) Buraya kadar geldin de bize uğramadan nasıl gidebil-
din?
- C) Konuşma sırası bana geldiğinde kalbim heyecandan
âdeta duracaktı.
- D) Gecede, yılın en sevilen yapımlarına ödüller verildi
fakat bu yapım görmezden gelindi.
- E) Annem yalnızca bana değil, kuzenlerime de hediye
almış.

4. (I) Bir ikilidir ağlamak ve gülmek. (II) Ağlamak, sanılanın
aksine çaresizlik ve zayıflık değildir bence. (III) Ben ne
zaman ağlayan birini görsem içim gerçekten acısa da bir
miktar sevinirim. (IV) Çünkü üzülmeyi becerebilen bir kişi,
sevmeyi de bir o kadar becerebilir. (V) Yani ağlayabilen
bir insan, gülmenin kıymetini mutlaka daha iyi anlayabilir.

**Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde an-
latım bozukluğu vardır?**

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Her çamaşır makinesi bozulduğunda servisi çağırmak zo-
runda kalıyorum.

**Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için
aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?**

- A) “kalıyorum” yerine “arıyorum” getirilmeli.
- B) “servisi” sözcüğü yerine “tamirci” getirilmeli.
- C) “Her” sözcüğünden sonra virgül getirilmeli.
- D) “bozulduğunda” sözcüğü cümleden atılmalı.
- E) “Her” sözcüğü “çamaşır makinesi”nden sonra getiril-
meli.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu
vardır?

- A) Bu tür kimyasallar gözlerinize ve cildinize ciddi zarar-
lar verebilir
- B) “En az bir ay dinlenip istirahat et!” demiş ama o bunu
dinler mi, bilmem.
- C) Kendisine yapılan iyiliği unutmamıştı, yıllar sonra
bunun karşılığını vermişti.
- D) Ondan sonra yüzü hiç gülmedi, inzivaya çekildi.
- E) Kavanozda rengârenk boncuklar vardı, bunlardan takı
yapacaktı.

7. (I) Orhan'ı ilk Monno Vonna piyesini okul adına oynarken gördüm. (II)ERCÜMENT Behzat ona önemli bir rol vermişti. (III) Başarılı oynadığını söylüyorlardı. (IV) Bir şairin başarılı aktörlüğünü kavrayamamıştım. (V) Bir adam ya şair olurdu ya aktör, benim o zamanki anlayışıma göre.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gereksiz kullanılmıştır?

- A) Herkes yarışmada birinci olan çocuktan söz ediyor; onu kimi kıskanıyor, kimi de takdir ediyordu.
B) Size yardımcı olmak isterim ama bunu kimseye söylemeyeceksiniz.
C) Hiç kimse havuza düşen adamı fark etmedi, adam kendi çabasıyla havuzdan çıktı.
D) Bizden şüphelenmeye, kuşkulanmaya yol açacak faaliyetlerden kaçının, şeffaf olun.
E) Bu değişiklik daha da güzel oldu, içimiz açıldı, yüreğimiz ferahladı.

9. (I) İki gündür Yahya Kemal'in ölümünün derin hüznü içindeyim. (II) Uzun yıllardır yavaş yavaş çöken, zerre zerre eriyen bu aziz varlığın yok olacağı acısına gerçi aslında ben de hazırlanmıştım. (III) Fakat o muhteşem sesin ebediyen dinmiş olduğunu düşünmek bana tarifi imkânsız gönül bezginliği veriyor. (IV) Onun hakkında duyup düşündüklerimi toplayıp yazmam için biraz vakit geçmesi lazım. (V) Bugünlerde yapılması gereken başka vazifeler var, onun cenaze işleriyle uğraşmak gerek...

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde gereksiz sözcük kullanımından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Bir edebiyat ve felsefe yapıtında bireyin işlevini inkâr etmek sizce doğru mudur? (II) Bu soruya hayır cevabını verebilirsiniz. (III) Ne var ki bütün gerçekler gibi bu işlev de varlığının mevcudiyetini yapıtlarda barındırmaktadır. (IV) Bu nedenle bireyin işlevini yok saymak yanlış bir davranıştır. (V) Yapıtları bu işlevi de göz önünde bulundurarak kavramaya ve anlamaya çalışmalıyız.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Bugün izinliyim ve bir planım yok. (II) İlgisiz sokaklarda dolaşıyorum. (III) Bu boşluk, bu kayıtsızlık ürküntü veriyor bana. (IV) Doğaya uygun, yapmacıksız bir yaşamı özlüyorum. (V) Kurtuluşumuz şiiirden falan gelmeyecek, yaşamamızdan gelecek gelecektir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) Bir eserin çok yönlü olması, onu klasikler arasına sokan en önemli etkidir.
B) Günümüzdeki sanatçıların beslendiği tek şey, hayranlarının ilgisi ve sevgisiydi.
C) Türk romanı, Batı romanı ile yarışabilecek düzeye Servetifünun Dönemi'nde gelmiştir.
D) Romancının hedefi büyük olmalı ki romanı da büyük olsun.
E) Modern hikâye ve roman Tanzimat Dönemi'nde dışarıdan ithal edilmiştir.

1. Otobüs kalkacağına üç beş dakika kala kucağında bir yığın yapraklı ve çiçekli dal ile geldi, bunlarla arabanın ötesini berisini süslemeye başladı.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ek-eylem eksikliği
B) Fiilimsi uyumsuzluğu
C) Dolaylı tümleş eksikliği
D) Özne eksikliği
E) Çatı uyumsuzluğu

2. Çoğumuz gibi ben de geleneksel bilim çerçevesinde eğitilip şartlandırıldım, benden beklenenleri oldukça iyi bir şekilde yerine getirip öğretilenlerin beni pek de ilgilendirmemesinin nedenlerini kendimde arayıp bir türlü bulamamıştım.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dolaylı tümleş eksikliği
B) Tamlanan eki eksikliği
C) Özne yüklem uyumsuzluğu
D) Çatı uyumsuzluğu
E) Özne eksikliği

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bana göre insanlık tarihi, birbirini izleyen bağımsız olaylar dizisinden ve dönemlerden oluşmuyor.
B) Akmakta olan süreç, yaşanan bir sıçramanın ardından, önceden kestirilemeyen bir yöne doğru mecra değiştirir.
C) Münferit bir olayın, tarihin yönünü belirleyici bir unsur olarak değerlendirilebileceği düşünüyorum çünkü her bir olay sürecin akışı doğrultusunda ortaya çıkıyor.
D) Zaten tarihin akışı gereği ortaya çıkan bir olay tarihi nasıl değiştirmiş olabilir ki?
E) Görünürde yıkıcı olan sıçramaların, görünürün tam karşısı bazı etkileri sonradan ortaya çıkabilir; bu nedenle sıçramaları yıkıcı olarak nitelendirmek zaman içerisinde yapılmalıdır.

4. (I) İstanbul İstinye'deki tarihî yalı, itfaiyenin dört dakika içinde müdahale etmesiyle kül olmaktan kurtuldu. (II) Müşir Fuat Paşa Yalısı'nda, dün saat 05.50'de, zemin kattaki elektrik panosu patlayınca yangın çıktı. (III) Saat 05.58'de yalının yangın alarmı çaldı. (IV) Yalının girişinde nöbet tutan güvenlik görevlisi yangın alarmını duymaz itfaiyeyi aradı. (V) İtfaiye, dört araçla dört dakika içinde yalıya gelip yangın söndürüldü.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Bireysel gelişime hep önem verdim. (II) Türlü çiçekten bal topladım. (III) Kendimi tanımaya çalıştım. (IV) Zaman içinde paylaşabileceğim bir birikim oluştu kendime göre. (V) Kişi kendini geliştirdikçe ve insan sevgisi arttıkça doğal olarak hizmet etme, yardım etme ve paylaşma güdüsü de artıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) İnsan her zaman kendini başkasının yerine koyamıyor, koyabildiği zaman bile empati gücünü kendi üzerinde durmak için kullanıyor.
B) Düşünceleri gözlemlerden oluşanlarla görüşleri inançlarından kaynaklananlar tarih boyunca birbirleriyle sık sık çatışmışlardır.
C) Günümüzde değişim o kadar hızlı ki artık yeniliklere alışmak yerine etrafımızda her şeyin durmadan değiştiğini içselleştirmekle karşı karşıyayız.
D) O denli hızlı bir evrim sürecine girdik ki sanki her gün yeni bir dünyaya doğmuş olmanın şaşkınlığı içindeyiz.
E) Hediye, alırken üstünde bazen az, bazen çok düşünüldüğümüz bir şeydir; kabul etmeye gelince de zaaf gösteririz çoğu zaman.

7. Genç oyuncu adaylarına, sahneye çıkmak için hazırlanırken nelere önem vermelerini anlatıyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) "vermelerini" yerine "vermeleri gerektiğini" getirilmeli.
B) "nelere" yerine "hangi hususlara" getirilmeli.
C) "oyuncu adaylarına" yerine "oyunculara" getirilmeli.
D) "hazırlanırken" yerine "hazırlık yaparken" getirilmeli.
E) "anlatıyor" yerine "gösteriyor" getirilmeli.

8. (I) Yağmur, lokantanın camından geçerek önümdeki masanın muşambasına damlıyor. (II) Hazır yemekleri gözüm kesmediği için ateşe bir dilim et koydurdum. (III) Tavanları delip geçen yağmurun benim yazlık iskarpinleri ne hâle soktuğunu anlatmaya gerek yok. (IV) Potininin içine kat kat gazete kâğıtları yayarak etin pişmesini bekliyorum. (V) Sonra, artık hiçbir yağmurdan pervam kalmayacak surette ıslanılmış olup rastgele çarşığı ve sokakları dolaşıyorum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Şeyhülislam Yahya Efendi 1561 yılında doğdu. (II) Sultan Üçüncü Murat Dönemi'ndeki Şeyhülislam Zeke-riya Efendi'nin oğludur. (III) Önce babasından, sonra Abdülcebbarzade Mehmet Efendi'nin öğrencisi oldu ve Şeyhülislam Malulzade Seyid Mehmet Efendi'den müla-zemet aldı. (IV) Çeşitli medreselerde müderrislik yaptı. (V) Halep, Şam, Mısır, Edirne ve İstanbul'da kadılık yaptı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Tayın bacakları zayıf ve kısa, vücudu da pek güzel de-ğildi.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "de" sözcüğü cümleden çıkarılarak
B) "kısa"dan sonra "hem" eklenerek
C) "ve" kaldırılarak
D) "kısa"dan sonra "değil" eklenerek
E) "kısa" yerine "kısaydı" getirilerek

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün kullanılmasına gerek yoktur?

- A) Dil, insanlar arasındaki en önemli anlaşma aracıdır, iletişim unsurudur.
B) Dil, bireyleri birbirine bağlayan, onları bir millet hâline getiren en önemli öğedir.
C) Aynı dili konuşan kişiler arasında onları birbirine bağ-layan sevgi, saygı bağları oluşur.
D) Dili etkili biçimde kullanmak toplumu ve toplumdaki herkesi geliştirir.
E) Dili doğru kullanan kişilerin iletişim yeteneği gelişir.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Çağdaş müziği etraflıca araştırmış, inceliklerini öğrenmiş.
B) Televizyondaki bu programın eğitici birçok yönü var.
C) Klasik müziğin bilinçli bir dinleyicisi, duyarlı bir dostudur.
D) Son zamanlarda gençlerin türkü dinlemeye başlama-ları sevindiricidir.
E) Müziğin her türünü seviyor, ilgiyle dinliyor.

1. (I) Belçika denince akla, tarihî dokusu ile öne çıkan, kanallarıyla Venedik'i andıran ve Orta Çağ mimarisinin en güzel aynası olan Brugge şehri geliyor. (II) Brugge, popüler seyahat rotalarından biri olmasa da yeni yerler keşfetmeyi seven kişilerin gezmesi için liste başına alınması gereken bir şehir. (III) Özellikle ilkbahar ve sonbaharda Brugge, yaz mevsimine göre bambaşka bir kimliğe bürünüyor. (IV) Orta Çağ'dan kalma mimarisi tümüyle koruyarak günümüze taşındığından sokaklarından evlere her bir köşe, nostaljik güzelliğini baharın romantizmine teslim ediyor. (V) Brugge, tarihî dokusunun yanı sıra sanatsal hazineleri ile de dikkat çekiyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Alışageldiğimiz düşünceleri altüst eden karşıtlıkların temelinde, içsel yaşantılarımızı normal konuşma diliyle anlatma zorluğu yatar çünkü konuşma dilinin sınırlarını fazlasıyla aşar.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nesne eksikliği B) Tamlayan eki eksikliği
C) Çatı uyumsuzluğu D) Ek-eylem eksikliği
E) Özne eksikliği

3. Olmakta olana olmaması gerekir demenin pek bir anlamı yoksa da insanlara sunulan bilgiler nasıl özümsemediği konusu bana hep önemli görünmüştür.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ek-eylem eksikliği B) Çatı uyumsuzluğu
C) Nesne eksikliği D) Tamlayan eki eksikliği
E) Ekin gereksiz kullanımı

4. Çocuklar her gün bakkala giderler ve ceplerindeki para bitene kadar abur cubur alırlar.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "gider" yüklemine ek-eylem getirilerek
B) "ve" bağlacı yerine "hatta" bağlacı getirilerek
C) "abur cubur" ikilemesinden önce "bakkaldan" sözcüğü getirilerek
D) "ceplerindeki" sözcüğü yerine "ellerindeki" sözcüğü kullanılarak
E) "her gün" sözcüğü "ve" bağlacından sonra getirilerek

5. Ancak disiplinli çalışarak bu seviyeye gelinebilir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun benzeri aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Gün gelecek sen de anlayacaksın beni ve sonra hak vereceksin.
B) Seni kırmamak için elimden geleni yapıyorum, senin bu tavrını hiç hak ediyor muyum?
C) Teorikte iyiyim ama uygulamada kötüyüm, beni biraz çalıştırır mısın?
D) Düşüncelerin, bir kâğıda yazarak ölümsüzleştirilebileceğini biliyor musun?
E) Zamanın gerisinde kalmış sanatçılar, ölümsüz eserler veremezler.

6. (I) Taraçalandırılmış pirinç tarlaları arasında zorlukla ilerledik. (II) Çocukluğun sesinin çınladığı kaynağa vardığımızda akşam olmuştu. (III) Etrafı çitle çevrili bir bahçe içerisinde, kıran kırana bir futbol maçı vardı. (IV) Kurlsız, hakemsiz, her oyuncunun her iki kaleye de gol atmaya çalıştığı sert bir mücadele... (V) Futbola gönülden bağlıydılar ve gerçek bir çocuk oyununa dönüştürmüşlerdi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Eleştirinin amacı iyiye ve doğruya yöneltmektir, bu nedenle tarafsız ve duygusal olmayanlar amacına ulaşan eleştiriler yazabilir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) “bu nedenle” sözü cümleden çıkarılmalıdır.
B) “yazabilir” sözcüğü yerine “yapabilir” sözcüğü getirilmelidir.
C) “Eleştirinin amacı” sözünden sonra virgül kullanılmalıdır.
D) “tarafsız” sözcüğünden sonra “olan” sözcüğü getirilmelidir.
E) “tarafsız” ve “duygusal” sözcüklerinin yeri değiştirilmelidir.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Gelecek hafta pazartesi günü sen, Ali ve Özgür yeni projeye ilgili sunum yapacak.
B) Aklımdakileri önce yazıya geçireyim, sonra seninle ilgileneneğim.
C) Çok yorulduğün gözlerinden belli oluyor, odaya geç de dinlen biraz.
D) Buradaki insanlar sinirli gibi görünüyor, bence hiç kimseye bir şey sormayalım.
E) Oradan ayrılır ayrılmaz beni ara, sana söyleyeceğim var.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Şiire yıllardır ilgi duyduğumu, çevremdeki herkes biliyor.
B) Sürekli çalışmaktan tatil yapmasını unutmuşuz, di-yordu arkadaşlarına.
C) Hafta sonu çiftliğe gidecek ve çiftlikteki bulunan ağaç-ları ilaçlayacak.
D) Eve geçer geçmez seni ararım ve bugün olanları anlatırım.
E) Çocuk rahat hareketleri, ev sahibinin hoşuna hiç git-miyordu.

10. I. Toplantıda her şeyi konuşmak, toplantıyı çok sıkıcı yapabilir.
II. Bu dağın yamaçlarında mis kokulu çiçekleri görebilirsiniz.
III. Bu ara o ne senin ne de benim yaptıklarımı beğeniyor.
IV. Bu akşam İstanbul'dan kardeşim geliyor, çok özledim onu.
V. Bu konu hakkında çok fazla konuşuyorsun, biraz sus-san iyi olacak.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Arkadaşıyla ilgili yorumlarımı dinlememek istediği her hâlden belliydi.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyelik ekinin gereksiz kullanılması
B) Olumsuzluk ekinin yanlış yerde kullanılması
C) Tamlayan tamlanan uyumsuzluğu
D) Fiilimsi uyumsuzluğu
E) Dolaylı tümleç eksikliği

12. Koşulların bizi evlere sığınmaya, başkalarıyla aramıza mesafe koymaya mecbur bıraktığı bir yıl ama umut da yok değildi.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıfat yapan “-ki” ekinin gereksiz kullanılması
B) Ek-eylem eksikliği
C) İyelik ekinin gereksiz kullanılması
D) Özne yüklem uyumsuzluğu
E) Tamlama yanlışlığı

YAZILIYA HAZIRLIK ÇALIŞMASI

A.

I. *Gazap Üzümleri*

a. Ernest Hemingway

II. 1984

b. John Steinbeck

III. *Fareler ve İnsanlar*

c. George Orwell

IV. *Bülbülü Öldürmek*

ç. Harper Lee

V. *Silahlara Veda*

Numaralanmış eserlerle harflendirilmiş yazarları eşleştiriniz.

.....

B. Aşağıdaki cümlelerde görülen anlatım bozukluklarını düzeltiniz.

1. O kadar işim var ki sırtımı kaşıyacak vaktim bile yok.

.....

2. Bu, sizlere verebileceğim en önemli hedeftir.

.....

3. Onun dostluğu benim yaşamı sevmeme neden oldu.

.....

4. Kâğıt katlanma sanatına ilgi gün geçtikçe artıyor.

.....

5. Arabanın yedek parçaları bana ucuza patladı.

.....

C . Aşağıdaki sorularda sizden istenenleri yapınız.

1. Aşağıdaki cümlelerde eksik olan ögeyi yazınız.

a. Bu tür dergilerin niteliği azalıyor, okunmaz oluyor.
(.....)

b. Gençlere fırsat tanınırsa her zaman ve her yerde başarıları olurlar. (.....)

c. Artık yağmurun zamanı geçti, bardaktan boşanırcasına yağmaz. (.....)

ç. Derin bir kaba un, yağ, şeker ve kabartma tozu koyup karıştırdı. (.....)

d. Böyle bir durumda kimseyle konuşamaz, derdimi anlatamazdım sanırım.

2. Aşağıdaki özne-yüklem uyumsuzluklarını düzeltiniz.

Günlerim bir istasyonun bekleme salonuna benziyorlardı.

.....
.....

Bu tür oyunlar çocuklara zararlıdır.

.....
.....

Otobüsümüz Ankara'ya geldiğinde otobüste bir ben bir de yaşlı bir teyze kaldı.

.....
.....

Üç dört kişi birbiriyle itişip kalkışıyorlardı.

.....
.....

Kimse ona kulak asmadı, bildiği yolda yürümeye devam etti.

.....
.....

3. Aşağıdaki cümlelerde görülen tamlama yanlışlarını düzeltiniz.

Aynı zamanda, derneğimizin başkan ve satranç kulübünün de üyesidir.

.....
.....

Dedesinden bir dönüm tarla, bağ evi ve arkasındaki küçük bahçe kalmış.

.....
.....

Çizgiden önce kim geçtiği anlaşılmadı, kamera kayıtları incelenecek.

.....
.....

Festivalin ardından, sahilde biriken çöp ve meşrubat şişelerini organizatör bir temizlik şirketine toplattı.

.....
.....

4. Aşağıda ek yanlışlığından kaynaklanan anlatım bozukluklarını düzeltiniz.

Sizin sefalet çektiğinizi istemem.

.....
.....

İşçiler, maaşlarına yapılan %30 zam beğenmediler.

.....
.....

Müşterilerini her zaman güler yüzle karşıladı bizim bakkalıcı.

.....
.....

Bir anlık seni gördüğümü zannettim dükkânda.

.....
.....

Onunla geçirdiğimiz onca yıllar ne güzeldi.

.....
.....